

2009

Årsrapport

Årsrapport 2009
Udgivet af CO-industri juni 2010

Tekst: Arne Sørensen, Henrik Kjærgaard, Peter Rimfort, Jørn Larsen,
Michael Jørgensen, Keld Høgh, René Johansen, Dennis Jensen,
Peter Dragsbæk, Jesper Schmidt Sørensen, Erik Bjørlik Hansen,
Claus Krogh Hansen, Rune Siglev, Michael Baunsgaard Schreiber,
Erik Mosegaard, Michael Bay Hansen, Linda Hansen og Dorthe Kragh
Fotograf: Forside Berit Hvasum, side 5 og 23 Alex Tran, side 29 Palle Peter Skov, arkiv
Layout: Lise Trampedach
Tryk: Rosendahls-Schultzgrafisk
Oplag: 4000
ISBN/: 9788792141255
CO-Meddelelse nr. 2010/054

CO-industri
Vester Søgade 12,2
1790 København V
Telefon 3363 8000
Fax: 3363 8099
www.co-industri.dk
e-mail: co@co-industri.dk

Forord

CO-industri har besluttet at udarbejde en årsrapport. Rapporten afløser den treårige beretning, som ellers traditionelt er udarbejdet, og den giver et mere aktuelt billede af, hvad CO-industri arbejder med.

Blandt de nyskabelser, som CO-industri har arbejdet med i 2009, er de to ugers selvvalgt uddannelse, som samtlige ansatte på industriens overenskomster har ret til efter ni måneders ansættelse. Selvvalgt uddannelse giver de enkelte medarbejdere mulighed for at efteruddanne/videreuddanne sig til et bedre job og en højere løn. Ved årets udgang havde over 6.000 medarbejdere benyttet sig af tilbuddet.

2009 har i CO-industri også været påvirket af den økonomiske krise. Afskedigelser og nedskæringer har præget dagsordenen på mange virksomheder, hvilket har resulteret i usædvanligt mange sager om usaglig afskedigelse og afskedigelse af medarbejdere med særlig beskyttelse. CO-industris TekSam-konsulenter har desuden hjulpet mange virksomheder med at klare den svære situation og med at skabe trivsel for de tilbageværende medarbejdere.

Erfaringerne viser, at det netop er i krisetider, at tillidsrepræsentanterne viser deres værd. Derfor er det også positivt, at flere virksomheder i år har fulgt opfordringen fra CO-industri og DI - Organisation for erhvervslivet (DI) om at få valgt en tillidsrepræsentant. I første halvår af 2009 har kampagnen "The missing link" været med til at bane vejen for omkring 100 nye tillidsrepræsentanter.

Dygtige sikkerheds- og tillidsrepræsentanter og veluddannede medarbejdere er en væsentlig del af CO-industris vision for en bæredygtig fremtid for dansk industri. Vi håber, at denne rapport vil give inspiration til det fremtidige arbejde.

God læselyst

Arne Sørensen
organisationssekretær
CO-industri

CO-industri

Årsrapport 2009

Forord side 3

CO-industri side 6

Præsentation..... side 6

Regnskab..... side 7

Året i CO-industri..... side 8-10

Udvalgene side 11

Overenskomstudvalget side 11

Tillidsrepræsentantudvalget side 11

Ligestillings-, social- og familiepolitisk udvalg side 12

Energipolitisk udvalg side 12

Støberiudvalget side 12

Pensionsudvalget..... side 14

Miljøudvalget side 15

Maritime udvalg side 15

Uddannelsesudvalget side 16

Regionale Industripolitiske udvalg..... side 16

Overenskomster m.m. side 18

Optaktsmøder side 18

Fravigelsesordninger..... side 18

To ugers selvvalgt uddannelse side 18

Tillidsrepræsentanter og vederlag side 19

Det fagretlige område..... side 22

Fagretlig behandling..... side 22

Pension side 24

Uddannelsesfondene side 25

Samarbejdsområdet side 26

TekSam side 26

Kursus for nyvalgte tillidsrepræsentanter side 27

Lean side 27

Lønssystemer side 28

Medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer side 28

Europæiske Samarbejdsudvalg..... side 30

SE - Europæisk Selskab..... side 30

Internationalt arbejde side 32

Kommunikation side 34

Industriens Branchearbejdsmiljøråd side 37

Den økonomiske udvikling..... side 38

CO-industris hjemmeside side 43

Relevante hjemmesider..... side 43

Præsentation

CO-industri (Centralorganisationen af industriansatte i Danmark) er et kartel, der har ni fagforbund som medlemmer.

CO-industri forhandler overenskomster med arbejdsgiverne i DI – Organisation for erhvervslivet (DI) for de timelønnede og de administrative og tekniske funktionærer i industrien. Overenskomsterne indeholder blandt andet aftaler om arbejdstid, ferie, barsel, løn under sygdom, skiftehold og natarbejde og psykisk arbejdsmiljø.

Mellem overenskomstforhandlingerne yder CO-industri faglig og juridisk rådgivning ved uoverensstemmelser om overenskomsterne på arbejdspladserne. CO-industri hjælper både, når der er lokal uenighed om fortolkningen af for eksempel arbejdstidsreglerne, eller hvis der er brug for hjælp til at etablere en politik om psykisk arbejdsmiljø.

CO-industri tager desuden del i den erhvervspolitiske debat for at fastholde og skabe arbejdspladser. Organisationen er med i en række råd og udvalg, der arbejder med lovgivning og aktiviteter for beskæftigelse, erhvervsudvikling, innovation og forskning.

CO-industri arbejder for, at industriarbejdernes viden og kompetencer bliver holdt ved lige og udviklet. Gennem Industriens Uddannelses- og samarbejdsfond (I-US) og Industriens Kompetenceudviklingsfond (IKUF) er CO-industri involveret i en lang række aktiviteter som for eksempel kurser, konferencer og udvikling af uddannelser.

CO-industri koordinerer også aktiviteter om arbejdsmiljø og ydre miljø, ligesom organisationen hjælper forbundene i konkrete sager.

Derudover arbejder CO-industri internationalt. Blandt andet gennem samarbejdsprojekter og deltagelse i de internationale faglige

sammenslutninger på metal-, kemi-, energi-, fødevarer-, industri- og tekstilområdet.

CO-industris kommunikationsafdeling er med til at understøtte CO-industris øvrige opgaver samt øge synligheden af CO-industri i medlemsforbundene, hos samarbejdspartnere og i offentligheden. Det gøres blandt andet gennem opdateringer af hjemmesiden og udgivelse af CO-Magasinet.

Medlemmer

Organisationen blev dannet af tre faglærte forbund i 1912 under navnet CO-Metal. Det blev i forbindelse med en omstrukturering i 1992 til det nuværende CO-industri.

De ni medlemsforbund er i alt tilmeldt med 268.324 medlemmer (pr. 1. januar 2010). CO-industri dækker hermed langt hovedparten af lønmodtagerne inden for industriområdet i Danmark - både timelønnede og tekniske og administrative funktionærer.

De ni fagforbund er:

- Dansk Metal
- 3F
- HK/Privat
- Teknisk Landsforbund
- Dansk El-Forbund
- Forbundet Træ-Industri-Byg
- Blik- og Rørarbejderforbundet
- Malerforbundet
- Serviceforbundet

Formand for CO-industri er Thorkild E. Jensen, der også er forbundsformand i Dansk Metal, gruppeformand Børge Frederiksen fra 3F's Industrigruppe er kartellets næstformand, mens Arne Sørensen er organisationssekretær og daglig leder af CO-industris sekretariat. Udover de tre har forretningsudvalget syv medlemmer, mens alle medlemsforbund er repræsenteret i centralledelsen (repræsentantskabet).

Regnskab

Regnskab for 2009 for CO-industri i hovedtal

Regnskab 2009

Indtægter

Kontingent 42.265.791

Andre indtægter 5.526.154

Indtægter i alt 47.791.945

Udgifter

Kontingenter - 4.060.203

Konferencer - 2.129.651

Kurser 235.303

Møder - 1.530.172

CO-Magasinet - 3.318.457

Personaleomkostninger - 25.051.403

Pjecer m.m. -20.861

Afskrivninger -586.486

Andre driftsudgifter - 8.346.576

Udgifter i alt - 45.279.112

Driftsresultat 2.512.833

CO-industris regnskab for 2009 viser indtægter på knap 48 millioner kroner. Organisationens væsentligste indtægtskilde er kontingenter fra de ni medlemsforbund.

CO-industri kom ud af 2009 med samlede udgifter på godt 45 millioner kroner. Pengene er blandt andet gået til udgifter til personale, konferencer og kontingenter. Det resulterer i et driftsresultat på 2,5 millioner kroner.

Januar:

Alle på industriens overenskomster med ni måneders anciennitet får ret til yderligere to ugers uddannelse efter eget valg gennem Industriens Kompetenceudviklingsfond (IKUF).

Journalist Dorthe Kragh bliver ansat.

Februar:

Azad Cakmak bliver ansat som juridisk konsulent.

Industriens Branchearbejdsmiljøråd udgiver pjecen "REACH – for brugere af kemikalier".

Marts:

Nye betalingssatser i industriens overenskomster træder i kraft.

CO-industris Tillidsrepræsentantudvalg afholder to inspirationsseminarer om mulighederne for at etablere fællesklubber.

Industriens Branchearbejdsmiljøråd udsender pjecen "Reparation, Service, Vedligeholdelse".

CO-industri holder Pluslønkursus på Metalskolen Jørlunde.

CO-industri holder møde for medarbejderrepræsentanter i virksomheder med egen administration af IKUF-midler.

CO-industri og DI udarbejder i fællesskab en revision af pjecen "Skifteholdsarbejde" fra 2002.

April:

CO-industri og DI iværksætter kampagnen "The missing link", der skal inspirere flere arbejdspladser til at få valgt en tillidsrepræsentant.

Industriens Branchearbejdsmiljøråd udsender pjecen "Handsker – en vejledning om brug af handsker i laboratorier og procesindustrien".

A/S Nyt nr. 1 2009 udkommer.

CO-industri holder møde for medarbejderrepræsentanter i virksomheder med egen administration af IKUF-midler.

Maj:

TekSam afholder tre gange temadage om trivsel trods stramme tider i Kolding, Holstebro og Køge.

TekSam afholder konferencen "Fra fravær til nærvær", som sætter fokus på sygefravær.

Magasinet "Det gode liv nr. 1/2009" om arbejdsmiljø i træ- og møbelindustrien udkommer.

Industriens Branchearbejdsmiljøråd udgiver en pjece med en oversigt over samtlige gældende udgivelser fra Rådet.

CO-industri og DI udgiver i samarbejde pjecen "Mangfoldighed i virksomhederne".

Juni:

International sekretær Jens Bundvad bliver valgt til ny generalsekretær for Industriansatte i Norden (IN). Han forlader CO-industri efter 12 års ansættelse.

René Johansen bliver ansat som ny international sekretær.

CO-industri ansætter Rune Siglev som konsulent. Han skal blandt andet arbejde med ligestilling samt indsatsen over for medlemmer af europæiske samarbejdsudvalg og medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer i europæiske selskaber.

CO-industri offentliggør sin sidste tre-årige beretning med en oversigt over den organisatoriske og politiske udvikling i perioden.

TekSam udsender pjecen "Fra fravær til nærvær", der sætter fokus på sygefravær.

CO-industri inviterer til fyraftensmøde om virksomhedsoverdragelse.

CO-industri inviterer til underviserkonference.

Juli:

Med virkning fra 1. juli forhøjes pensionssatserne i Industriens Overenskomst og Industriens Funktionær Overenskomst.

August:

Samarbejdsnævnets årsrapport 2008-09 udkommer.

September:

CO-industri afholder tre fyraftensmøder om lean.

CO-industri udgiver pjecen "Usaglig afskedigelse".

Industriens Branchearbejdsmiljøråd udsender pjecerne "Reparation af maskiner til plastforarbejdning – vejledning for arbejdsledere" og "Reparation af maskiner til plastforarbejdning – vejledning til reparatører".

CO-DI forhandlerkonference finder sted.

Oktober:

CO-industri afholder tre optaktsmøder om de kommende overenskomstforhandlinger i Aalborg, Holbæk og Esbjerg.

Den 5. oktober er sidste frist for indsendelse af overenskomstkrav.

CO-industri og DI indgår aftale om en køreplan for overenskomstforhandlingerne 2010.

Udvalg om natarbejde og helbreds kontrol afleverer sin rapport til det snævre forhandlingsudvalg.

CO-industri afholder ESU-konference for medlemmer af Europæiske Samarbejdsudvalg.

TekSam holder årssdag med temaet "Samarbejde også i en krisetid".

Magasinet "Det gode liv nr. 2/2009" udkommer.

CO-industri udarbejder pjecen "Lean og medarbejderindflydelse".

November:

CO-industri afholder ni optaktsmøder om de kommende overenskomstforhandlinger i København, Holstebro, Odense, Fredericia, Vordingborg, Århus, Åbenrå, Rønne og Helsingør.

CO-industri holder A/S-topmøde med fokus på klima og tavshedspligt.

CO-industri afholder det første af tre forsøgs-kurser om lean.

Faglig Voldgift slår fast, at sygdom på en feriefri dag kan give ret til en erstatningsfridag.

TekSam og Industriens Branchearbejdsmiljøråd afholder tre teameftermiddage, hvor samarbejdsudvalg og sikkerhedsorganisation kan få indsigt i, hvordan sygefraværet bringes ned.

Samarbejdsråds konsulent Erling Jensen forlader CO-industri for at blive konsulent i Dansk Metal.

Erik Mosegaard bliver ansat som ny samarbejdsråds konsulent med undervisning af nye tillidsrepræsentanter som hovedområde.

CO-industri udgiver i samarbejde med DI reviderede udgaver af pjecerne "PlusLøn – Metodevejledning til lønsystemer for time-

lønnede" og "PlusLøn – Metodevejledning til lønsystemer for funktionærer".

CO-industri udgiver i samarbejde med DI den reviderede udgave af pjecen "PlusLøn – Introduktion til lønsystemer for timelønnede og funktionærer".

CO-industri afholder i samarbejde med Lederne og DI 10 fyraftensmøder om arbejdsmiljøet i metal- og maskinindustrien.

CO-industri udgiver "Håndbog om virksomhedsoverdragelse".

Industriens Branchearbejdsmiljøråd udgiver vejledningen "Kemikalier – Ny mærkning og klassificering".

Industriens Branchearbejdsmiljøråd udgiver vejledningen "Trucks – Vejledning om trucks i industrien".

December:

A/S Nyt nr. 2/2009 udkommer.

Magasinet "Det gode liv nr. 3/2009" udkommer.

Overenskomstudvalget

CO-industris overenskomstudvalg er et underudvalg af forretningsudvalget og refererer direkte til dette. Udvalgets opgave er at vurdere overenskomstspørgsmål mellem overenskomstperioderne.

Udvalget har i 2009 afholdt tre møder, hvor der blev drøftet en række overenskomstmæssige problemstillinger. Specielt den økonomiske krise, som har ramt danske og europæiske virksomheder, har medført drøftelser vedrørende arbejdsfordeling og nedsat arbejdstid samt lokalaftaler om lønforhold.

Overenskomstudvalget har fulgt den løbende forberedelse til overenskomstfornyelsen i 2010. Ligesom udvalget har fulgt udviklingen i de nye tiltag, som blev iværksat med fornyelsen i 2007, herunder vederlag til tillidsrepræsentanter og igangsættelse af Industriens Kompetenceudviklingsfond (IKUF) pr. 1. januar 2009 samt den udvikling, som over det første år har været i dels regelskabelsen og dels anvendelsesgraden.

Udvalget har drøftet forskellige elementer i den fagretlige behandling for at finde forhold, som kan sikre den mest hensigtsmæssige og optimale sagsbehandling. Udvalget har også fulgt udviklingen med indgåelse af fravigelsesordninger og kan konstatere, at der for tiden alene foreligger indgåede forsøgsaftaler samt fravigelsesaftaler om arbejdstid. På samme måde har udvalget fulgt udviklingen af afholdelse af konfliktløsningsmøder og kan konstatere et væsentligt fald i anvendelsen af bestemmelsen over de senere år.

I det kommende år vil den nye overenskomst og den efterfølgende iværksættelse af overenskomsten være et fokusområde for overenskomstudvalgets arbejde.

Tillidsrepræsentantudvalget

Tillidsrepræsentantudvalget har i perioden beskæftiget sig med en række problemstillinger, som berører tillidsrepræsentanternes hverdag.

Projekt fællesklub

Udvalget har i 2009 gennemført et regionalt seminar for tillidsrepræsentanter med hovedvægt på det tværfaglige. Der er fulgt op på handleplaner, som deltagerne på seminarerne i 2008 og 2009 har udarbejdet. Tillidsrepræsentantudvalget vil gøre status på fællesklubprojektet i løbet af 2010 og lægge planer for, hvordan udvalget fortsat kan bidrage til udviklingen af det lokale tværfaglige samarbejde.

The missing link

Ved fornyelsen af overenskomsten for 2007-2010 blev det aftalt, at der i TekSamregi skulle iværksættes en kampagne for at få valgt flere tillidsrepræsentanter på industriens virksomheder. Kampagnen, der startede i maj 2009, blev præsenteret på fem regionale møder rundt om i landet.

I løbet af kampagnens første halve år er der valgt omkring 50 tillidsrepræsentanter på virksomheder, der ikke i forvejen havde en sådan, og udvalget skønner, at der er valgt yderligere 50 tillidsrepræsentanter på virksomheder, hvor der i forvejen var valgt tillidsrepræsentanter for andre faggrupper. Det foreløbige resultat svarer derfor meget godt til forventningerne.

Kurser for TR

Udvalget har tilbudt at bistå TekSam med at forøge antallet af tillidsrepræsentanter, der deltager i kurset for nyvalgte tillidsrepræsentanter. Udvalget mener, at det er vigtigt, at de nye kurser ses som et supplement til G-kurserne.

Ligestillings-, social- og familiepolitisk udvalg

Ligestillings-, social- og familiepolitisk udvalg behandler emner set med ligestillings- og socialpolitiske briller. Udvalget arbejder med emner som eksempelvis fleksjob, virksomhedernes sociale engagement og balancen mellem familieliv og arbejdsliv.

Udvalget har drøftet, hvordan det sikres, at overenskomsterne er kønsneutrale, og hvordan udfordringerne med at skabe bedre sammenhæng mellem arbejdsliv og familieliv løses. Med henblik på at opdatere strategien for det internationale ligestillingsarbejde er udvalget i gang med at udarbejde en ny international ligestillingsstrategi. Arbejdet vil i løbet af 2010 resultere i nogle konkrete målsætninger og indsatsområder for det internationale ligestillingsarbejde.

Udvalget overvejer at udarbejde en lønpjece til tillidsrepræsentanter og forbundsansatte. Pjecen skal sætte fokus på, hvordan man kan løse konkrete ligelønsproblemer på virksomhederne.

Udvalget har prioriteret erfaringsudveksling højt for at sikre, at forbundene kan trække på hinandens erfaringer i deres arbejde for ligestilling. Desuden er CO-industris repræsentant i udvalget indtrådt i Det Nationale Ligelønsnetværk, der består af personer, der arbejder med ligestilling i de faglige organisationer, folketingspolitikere og repræsentanter for andre relevante organisationer.

Energipolitisk udvalg

Energipolitisk udvalg har i perioden primært arbejdet med at redefinere udvalgets rolle og funktion, fordi kommissoriet for udvalgets arbejde ikke tydeligt har angivet fællesnævneren for forbundenes forventninger.

Det har været vanskeligt at adskille det energipolitiske fra det erhvervspolitiske, som ligger i andet regi. Den præcise branchemæssige afgrænsning har været svær at definere, ligesom udvalgets dagsorden har haft en uhensigtsmæssig bredde fra overordnede energipolitiske emner til det tillidsmandsnære.

Udvalgets medlemmer er enige om, at udvalget afgrænses branchemæssigt til energiproduktionen og -distributionen, og at udvalget alene sammensættes af forbundsrepræsentanter med mulighed for at tilrettelægge aktiviteter, der understøtter tillidsrepræsentanternes arbejde.

Støberiuudvalget

Støberiuudvalget skal gennem opsøgende virksomhed forbedre arbejdsvilkårene, herunder løn og arbejdsmiljø, uddannelse og beskæftigelse inden for jern- og metalstøberierne. Udvalgets opgave er at varetage de branchemæssige interesser og styrke tillids- og sikkerhedsrepræsentanter i deres arbejde.

Der er i 2009 holdt tre udvalgs møder, hvor arbejdsmiljøspørgsmål og uddannelse i branchen blev drøftet. Udvalget har desuden planlagt den årlige støberikonference for tillidsrepræsentanter og sikkerhedsrepræsentanter, som blev afholdt den 23. og 24. oktober. Udvalget aflagde i juni måned besøg på Sabro A/S og Grundfos Trykstøberi.

Uddannelse i støberibranchen

Støberiuudvalget har i 2009 på flere fronter arbejdet med at få gang i efteruddannelsen. På et møde i efteråret fremlagde DI Brancheforeningen for støberierne en plan, hvor virksomhederne går sammen om undervisning på arbejdspladserne, og hvor undervisningen er åben for alle virksomheder.

Udvalgene

Der blev nedsat en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra lønmodtager- og arbejdsgiversiden for at afklare spørgsmål vedrørende eventuel tilretning og revision af uddannelserne og af undervisningsmaterialer. Arbejdsgruppen skal desuden se på en kvalificering af undervisere samt tage sig af uafklarede spørgsmål vedrørende brug af eksterne undervisere på virksomhedsforlagt undervisning.

Pensionsudvalget

Pensionsudvalgets opgave er at behandle generelle pensionsmæssige forhold med udgangspunkt i overenskomsternes pensionsbestemmelser samt løbende at tage stilling til og bearbejde forhandlingsoplæg over for DI. Endvidere følger udvalget udviklingen af arbejdsmarkedspensionerne.

Udvalget har i 2009 udarbejdet en klarlægning af uenigheder på firmapensionsordninger mellem organisationerne. Her beskrives en række temaområder, som løbende vil blive drøftet med DI.

Pensionsudvalget har fulgt udviklingen i medlemsantallet i Industriens Pension. Industriens Pension havde i alt 402.772 medlemmer i december 2009. Med baggrund i krisen er antallet af aktive medlemmer i december 2009 faldet til 167.667 medlemmer i forhold til december 2008, hvor antallet var cirka 180.000 aktive medlemmer. At faldet kun udgør cirka 13.000 aktive medlemmer har baggrund i fusionen med PNN (Pensionskassen for Nærings- og Nydelsesmiddelområdet) og PHI (Pensionskassen for Håndværk og Industri).

Den 1. juli 2009 steg pensionsbidraget til 12 procent.

Til ekstrapension blev der i 2009 indbetalt i alt 31,9 millioner kroner for i alt 12.588 medlemmer. Ekstrapension er blandt andet

pensionsbidrag fra Fritvalgs Lønkontoen samt andre frivillige indbetalinger fra medlem eller arbejdsgiver.

Miljøudvalget

Miljøudvalgets primære opgaver er at arbejde med sager om arbejdsmiljø og miljø af generel karakter, herunder at drøfte indsatsen i Arbejdsmiljørådet (AMR) og koordinere arbejdet i Industriens Branchearbejdsmiljøråd (I-Bar) og formidle forbundenenes synspunkter samt koordinere arbejdet i det fælles miljøudvalg med DI.

Miljøudvalget deltager også i løsning af uoverensstemmelser om arbejdsmiljøforhold på virksomheder, der er omfattet af CO-industris overenskomster. Miljøudvalget har løbende fulgt arbejdet i I-Bar, herunder arbejdet i de mange brancheudvalg. Der har især været fokus på at få lavet en strategi for I-Bars fremtidige virke på informationsområdet.

Det fælles miljøudvalg CO-industri/DI

Der er blevet gennemført en fælles studietur til Finland, hvor det finske arbejdsmiljø sikkerhedskort blev præsenteret for parterne. Der er enighed om at gennemføre et forsøg på implementering af sikkerhedskortet i en af delbrancherne (Metal- og Maskinindustrien). Det praktiske vil blive søgt gennemført i 2010.

Natarbejde

Udvalget har drøftet protokoludvalgets arbejde med natarbejde.

Brancherapport om cancer

Miljøudvalget har indbudt forsker Johnny Hansen fra Kræftens Bekæmpelse til at redegøre for indholdet i den store rapport om eventuelle relationer mellem forekomst af kræft og erhverv.

Undersøgelsen gav anledning til, at forbundene undersøgte, om de stoffer eller materialer,

der havde bevirket et højt antal kræfttilfælde, fortsat var i anvendelse. På den baggrund fandt forbundene, at der ikke umiddelbart var behov for at iværksætte nye initiativer, men området vil blive fulgt nøje.

Revision af Arbejdsmiljøloven

Forhandlingerne i tre-partsudvalget om denne revision har været fulgt tæt. Muligheden for at få indført løbende efteruddannelse af sikkerhedsrepræsentanter har været udslagsgivende for LO-sidens nik til den nye tekst.

Maritime udvalg

Det Maritime udvalg har fokus på arbejds- og ansættelsesforholdene på hele det maritime område, hvor medlemmer af CO-industri er beskæftiget eller har interesser.

Udvalget har i 2009 været samlet tre gange. Udvalget kan konstatere, at værftssektoren har det meget svært og næsten er ved at uddø, mens udstyrsproducenterne har det svært, men har udsigt til en bedre fremtid.

I forbindelse med et af udvalgsmøderne var udvalget i Fredericia, hvor de deltagende på første hånd fik mulighed for at se og drøfte problemet med at udvide Fredericia Værft. Siden er der truffet beslutning om at flytte Fredericia Værft til Lindøvværftet, som stopper med skibsproduktion i 2012.

I efteråret afholdt Danske Maritime, Dansk Rederiforening og CO-industri en værftskonference, hvor man satte fokus på den maritime sektor – herunder de virksomheder som producerer udstyr til værftsindustrien og skibsfarten.

Uddannelsesudvalget

CO-industris uddannelsesudvalg beskæftiger sig med samfundsmæssige og overenskomst-mæssige uddannelsesspørgsmål som eksempelvis praktikpladssituationen, efteruddannelse og lokale uddannelsesudvalg.

Udvalget har i 2009 hovedsagelige arbejdet med de problemer og spørgsmål, som indkøringen af Industriens Kompetenceudviklingsfond (IKUF) har medført. 2009 var det første år, hvor det var muligt at ansøge om at få et kursus betalt af IKUF.

Udvalgets arbejde har samtidig dannet grundlaget for det arbejde, der er gået forud for overenskomstforhandlingerne 2010 på uddannelsesområdet, herunder efteruddannelse- elev- og lærlingeområdet.

Regionale industripolitiske udvalg

De 13 regionale industripolitiske udvalg (RIPU) er CO-industris og DI's fælles stemme i den regionale erhvervs politik. Formålet med udvalgene er at øge den regionale forståelse for industriens betydning og forbedre vilkårene for skabelse af vækst og beskæftigelse i industrien i Danmark.

Gennem kontakt til politikere, myndigheder og medier i kommuner og regioner skal medlemmerne af de regionale industripolitiske udvalg arbejde for at fremme industriens synspunkter.

Som optakt til kommunal- og regionsvalget 2009 fik alle RIPU-repræsentanter fra DI og CO-industri i juni tilsendt en ny udgave af "Erhvervslivets stemme i regions- og kommunalvalget 2009". I forbindelse med valget blev der desuden gennemført en række fælles høringer med lokalpolitikere med særlig fokus på vækst og beskæftigelse.

Uddannelse

Uddannelse har været et gennemgående tema i langt de fleste RIPU-udvalg. Det gælder især erhvervsuddannelser og vejledning.

Mange udvalg har afholdt møder med erhvervsskoler, UU-vejledere (ungdomsuddannelsesvejledere) mv. samt afholdt en række konferencer, hvor UU-vejledere med flere har fået information om industriens uddannelser samt været på virksomhedsbesøg.

Krisen

Den økonomiske udvikling det seneste år og følgende konsekvenser for erhvervsliv, beskæftigelse med videre har været på dagsordenen i en række af RIPU-udvalgene.

Flere RIPU-udvalg har sat fokus på kommunaliseringen af de lokale jobcentre. Særligt har udvalgene holdt øje med, hvordan kommunerne løfter de opgaver, den øgede ledighed har skabt. Ligesom udviklingen i beskæftigelsessituationen også har betydet, at mange udvalg har sat fokus på kompetenceudvikling og efteruddannelse blandt ledige.

Udvalgene

Optaktsmøder

Som optakt til overenskomstforhandlingerne i 2010 holdt CO-industri i oktober og november 12 optaktsmøder over hele landet for tillidsrepræsentanter og afdelingsrepræsentanter. Cirka 850 interesserede deltog i møderne, hvor de fik mulighed for at møde formand for CO-industri Thorkild E. Jensen og næstformand Børge Frederiksen og drøfte de kommende forhandlinger om nye overenskomster i industrien.

Thorkild E. Jensen og Børge Frederiksen gennemgik de hovedtemaer, der sandsynligvis ville blive rejst under overenskomstforhandlingerne, og tillidsrepræsentanterne fik mulighed for at komme med deres forslag. Møderne var præget af positiv spørgelyst og bred opbakning til hovedtemaerne.

Det første egentlige forhandlingsmøde mellem CO-industri og DI blev holdt den 6. januar 2010.

Fravigelsesordninger

Det har siden indgåelse af overenskomsterne i 2007 været muligt at fravige overenskomsternes bestemmelser vedrørende tillidsrepræsentanter, arbejdstidsbestemmelser, ude- og rejsearbejde samt bestemmelserne om efter- og videreuddannelse.

En forudsætning for fravigelse af disse bestemmelser er, at der indgås lokalaftale med en tillidsrepræsentant om fravigelsen.

Der er i 2009 fremsendt 180 fravigelsesordninger. Af disse vedrører alle – bortset fra 20 – forlængelse af arbejdsfordelingsordninger.

Af de sidste 20 vedrører de 18 arbejdstidsbestemmelser, og en enkelt omhandler TR-bestemmelserne. Den sidste er en aftale om kompetenceudvikling.

Det forventes, at antallet af fravigelsesordninger vil falde drastisk i 2010, da finanskrisen er aftagende samtidig med, at mange virksomheder har fået tilpasset medarbejderstaben til det niveau, som de netop nu har behov for.

To ugers selvvalgt uddannelse

Den 1. januar 2009 blev det muligt for medarbejdere under en af industriens to overenskomster at få to ugers selvvalgt uddannelse. Ordningen skal supplere de tidligere aftalte vedrørende efteruddannelse og uddannelsesplanlægning, som er rettet imod den virksomhed, som medarbejderen arbejder på.

Selvvalgt uddannelse giver de enkelte medarbejdere mulighed for at deltage i uddannelse, som ikke nødvendigvis finder anvendelse på deres virksomhed, således at medarbejderen via sin selvvalgte uddannelse har mulighed for at efteruddanne/videreuddanne sig til et bedre job og en højere løn.

CO-industri og DI har oprettet Industriens Kompetenceudviklingsfond (IKUF), som administrerer de to ugers selvvalgt uddannelse. Arbejdsgiverne indbetalte pr. 1. april 2009 520 kroner pr. ansat omfattet af industriens overenskomster.

2009 har været præget af, at CO-industri har afholdt mange møder rundt omkring i landet, hvor der er blevet orienteret om IKUF.

Sager

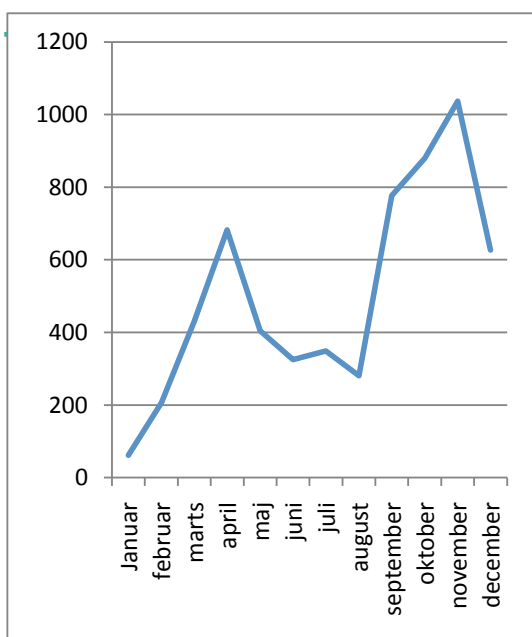
Der har i årets løb været flere sager, hvor fonden har afvist at bevillige penge til uddannelse, da fonden mente, at der i de specifikke tilfælde ikke var tale om selvvalgt uddannelse, men derimod om virksomhedsrelevant uddannelse, som virksomhederne selv skal betale og give medarbejderen fuld løn for.

Der har i 2009 været 6.998 ansøgninger, hvoraf 6.062 har fået bevilliget 18,5 millioner kroner, mens der har været 936 ansøgninger, som er blevet afvist. For langt den største del drejer det sig om ansøgninger, som den enkelte selv har valgt at annullere på grund af eksempelvis jobskifte.

Herudover var der ved årets udgang 169 ansøgninger under behandling.

Figur 1:

Udviklingen i godkendte ansøgninger til IKUF i 2009

Tillidsrepræsentanter og vederlag

Som en del af overenskomstforhandlingerne 2007 besluttede DI og CO-industri at indføre et vederlag til alle tillidsrepræsentanter på henholdsvis 8.000, 15.000 og 30.000 kroner i forhold til deres valggrundlag.

Vederlaget skal udbetales via et ekstra bidrag fra virksomhederne til Industriens Uddannelses- og Samarbejdsfond (IUS).

Man har valgt, at tillidsrepræsentanterne skal have deres vederlag udbetalt via en fond – og ikke direkte fra deres arbejdsgiver – for at sikre en økonomisk adskillelse mellem de lokale parter.

Samtidig sikrer man, at de virksomheder, som ikke har en tillidsrepræsentant, også kommer til at betale til ordningen.

Pengene blev første gang udbetalt ved udgangen af fjerde kvartal 2007. I 2008 blev der i fjerde kvartal udbetalt vederlag til 3.790 tillidsrepræsentanter, mens tallet for 2009 er 3.954 tillidsrepræsentanter, viser et dataudtræk på dem, som medio 2010 var tilmeldt IUS.

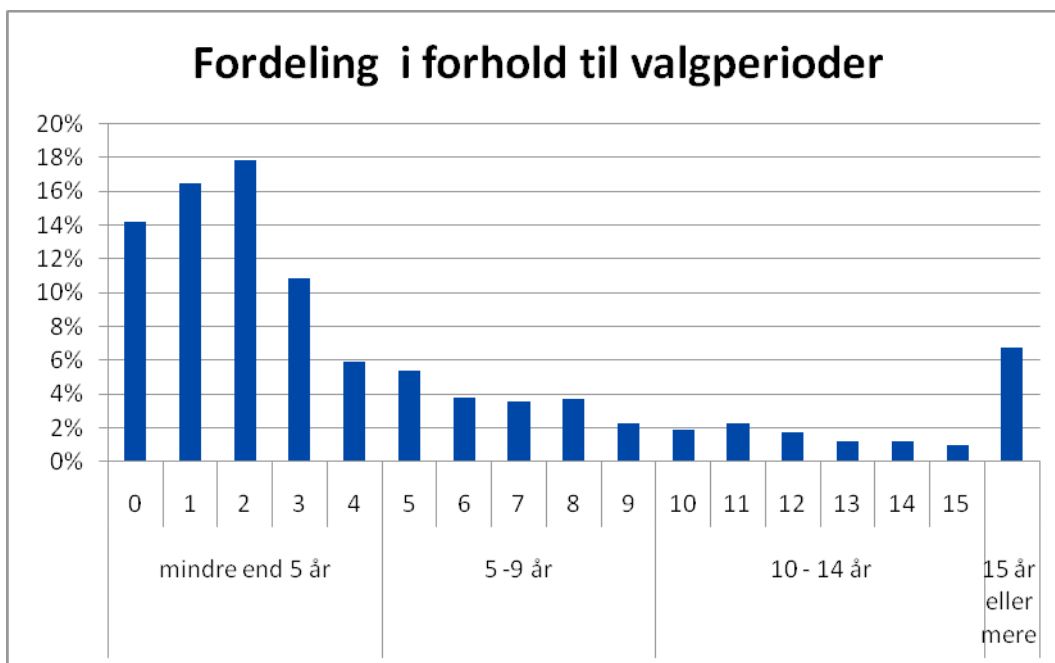
Gennemsnitsalderen for en tillidsrepræsentant under industriens overenskomster er 47,53 år. Den yngste tillidsrepræsentant er 21 år, mens den ældste er 69 år.

Over 65 procent af tillidsrepræsentanterne har været valgt i mindre end fire år. Det skal dog bemærkes, at når tallet topper blandt dem, der har en valgperiode på to til tre år, kan det hænge sammen med, at der i 2009 blev optaget et par store virksomheder i DI med mange tillidsrepræsentanter, hvor man

har anført det tidspunkt, hvor virksomheden blev medlem af DI, som deres valgtidspunkt, samt at lokalafdelinger og forbund har fået opdateret deres oplysninger ved indførslen af vederlag.

Figur 2:

Fordelingen af tillidsrepræsentanter i forhold til valgperioder.

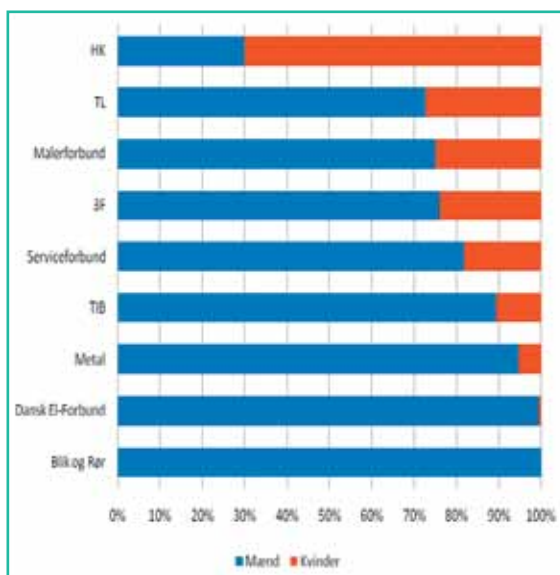
Der er 1.414 virksomheder, som har en eller flere tillidsrepræsentanter. Det skal dog bemærkes, at tallet alene er fremkommet ved at se på, hvor mange tillidsrepræsentanter der er tilmeldt forskellige cvr.nr.

Det kan ikke afvises, at der findes virksomheder, som har flere forskellige cvr.nr., men hvor en tillidsrepræsentant varetager medarbejderinteresse i de forskellige selskaber. Derfor vil det endelige tal være en smule højere.

Fordelingen af mænd og kvinder er meget forskellig i de enkelte forbund. HK har flest kvinder med cirka 70 procent, mens Dansk EI-Forbund samt Blik og Rør har under en procent kvinder blandt deres valgte tillidsrepræsentanter.

Figur 3:

Fordelingen af mandlige og kvindelige tillidsrepræsentanter i de enkelte forbund.

Fagretlig behandling

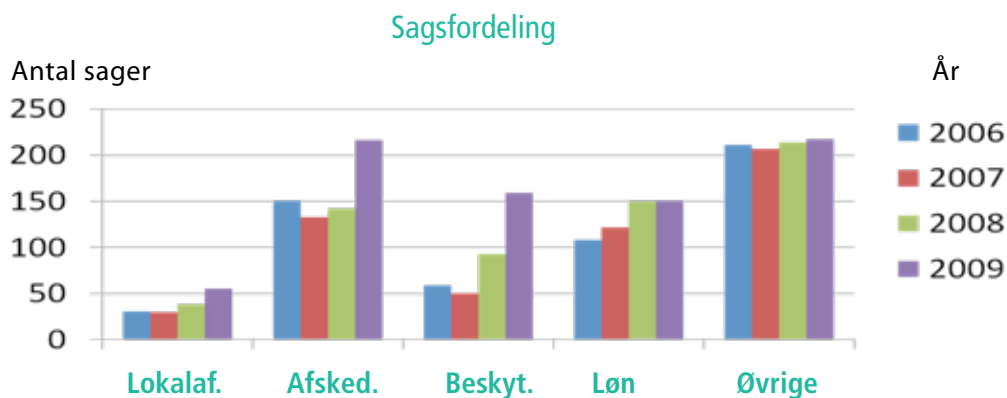
I den fagretlige behandling tager CO-industri sig af sager, hvor der i den enkelte virksomhed er opstået uoverensstemmelser, som skyldes brud på eller fortolkning af enten overenskomsten eller de tilhørende lokalaftaler.

Mængden af rejste fagretlige sager er fra 2008 til 2009 steget med cirka 22 procent, hvilket svarer til, at CO-industri i 2009 behandlede 743 rejste fagretlige sager.

En væsentlig årsag til stigningen er den massive reduktion af medarbejderstyrken inden for overenskomsternes områder. Det har betydet en stor mængde af sager (216) om uberettiget afskedigelse, som forbundene har fået afprøvet i det fagretlige system. Ligeledes har det betydet en stigning på over 60 procent i antallet af sager om afskedigelse af medarbejdere med særlig beskyttelse (tilidsrepræsentanter, sikkerhedsrepræsentanter, A/S-bestyrelsesmedlemmer m.v.). Denne type sager skal som udgangspunkt altid rejses fagretligt og udgjorde i alt 159 sager.

Figur 4:

Fordelingen af de faglige sager efter sagstype.

Note: Lokalaf. (lokalaftaler), Afsked. (uberettiget afskedigelse), Beskyt. (afskedigelse af medarbejdere med særlig beskyttelse), Løn (lønspørgsmål).

Det fagretlige område

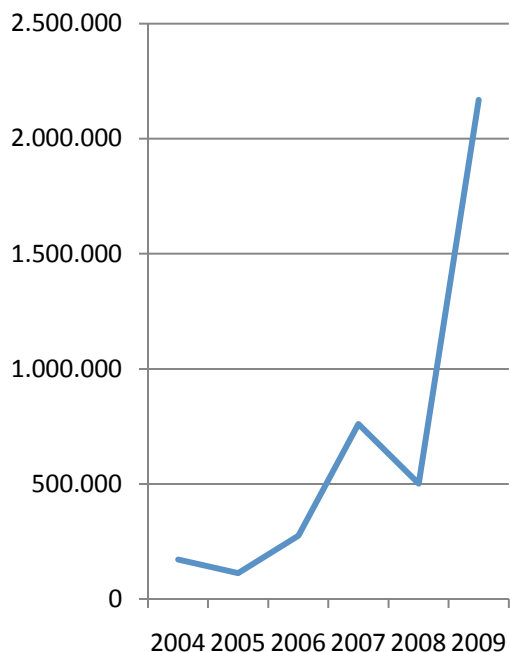

Bod

Gennem flere år har CO-industri oplevet stigende indtægter via bod, og i 2009 har CO-industri slået rekord ved at hente 2.168.199 kroner i bod fra pensions- og fondssager, hvor arbejdsgivere har brudt overenskomsterne.

Figur 5:

Udviklingen i indtægter via bod fordelt på år.

Andre sager

Derudover har der været en række sager om udenlandsk arbejdskraft, en række konfliktløsningsmøder på virksomheder, hvor der har været optræk til arbejdsuro, og endelig en række fravigelsesordninger.

Samtlige faglige voldgifter fra 1969 til dato kan læses på den lukkede del af CO-industris hjemmeside www.co-industri.dk. Desuden er der oplysninger om, hvilke paragraffer i overenskomsterne der har været faglige voldgifter på.

Pension

Der har været afholdt 43 fællesmøder om pension i 2009. Møderne handlede om manglende indbetaling af pensionsbidrag, manglende fremsendelse af indeståelseserklæringer, Linkprodukt i firmapensionsordning, præmiefritagelse i firmapensionsordning og brud på overenskomsten ved skift af pensionsleverandør. Af disse sager er 10 videreført for Arbejdsretten eller faglig voldgift.

I forbindelse med virksomheders optagelse i DI i 2009 har der været 49 begæringer om etablering af en optrappingsordning af pensionsbidraget. I 42 sager er der protokollert en optrappingsordning. Endvidere har 21 virksomheder begæret en videreførelse af en eksisterende firmapensionsordning, hvoraf der i 18 sager er protokollert en firmapensionsordning.

Nye aftaler

CO-industri og DI har indgået aftale med Industriens Pension om en ny skærpet rykkerprocedure ved manglende indbetaling af pensionsbidrag. Proceduren blev sat i værk i medio 2009.

For første gang har en arbejdsgiverforening under Dansk Arbejdsgiverforening, DI, indgået aftaler med CO-industri om faste bods-satser på forlig indgået før et fællesmøde eller på et fællesmøde. Der er indgået to aftaler i forhold til håndtering af pensionsager.

Formålet med den første aftale er at sikre en hurtig, rigtig og smidig behandling af sager, når virksomhederne ikke overholder deres pensionsforpligtelser. Samtidig skal aftalen formindske antallet af fællesmøder ved, at der i alle sager rettes henvendelse til DI med forligsforslag, heri indeholdende en bod for overenskomstbruddet.

Formålet med den anden aftale er at sikre en entydig, rettidig og smidig sagsbehandling, således at formalia og tidsfrister efterleves i forbindelse med protokollering af optrappingsordninger og videreførelse af firmapensionsordninger. Forud for aftalens indgåelse havde omkring 80 sager ventet på afklaring, efter aftalens indgåelse er de blevet løst ultimo 2009.

CO-industri og DI har sammen med Industriens Pension foretaget en revidering af vejledningen til virksomheder. Pjecen kan hentes på: http://www.industrienspension.dk/forside/virksomheder/v_g_r_det_nemt_at_administrere_pension.htm

Uddannelsesfondene

På vegne af overenskomstparterne opkræver Industriens Pensions Service (IPS) bidrag til uddannelsesfondene. Bidragene opkræves samlet som en procentdel af lønsummen.

Med virkning fra 2009 blev det besluttet, at virksomhederne selv skal indberette lønsummer mod tidligere, hvor lønsummerne blev genereret fra indbetalingerne til Industriens Pension.

Enighed om bodudmålingen

På samme vis som på pensionsområdet er der mellem DI og CO-industri nu opnået enighed om bodssatser ved gentagne betalinger, der først sker efter modtagelse af rykkere, og ved manglende, forkert eller for sen indberetning eller betaling. Formålet er at løse disse sager uden retligt eller senest på et fællesmøde.

TekSam

TekSam er et samarbejdsorgan for DI og CO-industri. TekSam administrerer Samarbejdsaftalen og hjælper og rådgiver virksomhedernes samarbejdsudvalg. Målsætning for arbejdet er at styrke det daglige samarbejde mellem medarbejdere, tillidsrepræsentanter og ledelse til gavn for trivsel og produktivitet i virksomhederne.

TekSam har desuden en konsulenttjeneste med samarbejds konsulenter fra både DI og CO-industri. Konsulenterne rådgiver virksomhedernes samarbejdsudvalg.

Projekter

TekSam har i perioden afsluttet en række projekter. I foråret 2009 afsluttede TekSam det sygefraværprojekt, som blev sat i gang i 2007. Syv virksomheder var med fra start, og projektet endte med deltagelse af seks virksomheder. Ved projektets start var det sygefravær, der stod på programmet, men i løbet af projektet ændrede snakken sig mere og mere til at handle om nærvær og dermed det psykiske arbejdsmiljø.

Erfaringerne fra projektet kan læses i pjecen "Fra fravær til nærvær". Med mangfoldighedsprojektet har CO-industri samlet en række erfaringer omkring integration og mangfoldighed i virksomheder.

TekSam har ligeledes i perioden været styregruppe for DI og CO-industris fælles kampagne for valg af flere tillidsrepræsentanter samt uddannelsen af nyvalgte tillidsrepræsentanter.

TekSam har fortsat aktiviteten med afholdelse af temadage om det psykiske arbejdsmiljø i samarbejde med Industriens Branchearbejdsmiljøråd. Der er gennemført temadage om mobning, trivsel i en krisetid samt temadage om trivsel og sygefravær. I alt har der været

gennemført 12 temadage med deltagelse af cirka 450 tillids- og sikkerhedsrepræsentanter og ledere.

TekSams årsdag 2009 blev afholdt med overskriften "Samarbejde også i en krisetid". Cirka 600 SU-medlemmer, ledere og tillidsrepræsentanter deltog.

Sager

TekSams konsulenter har i perioden ydet bistand i cirka 90 sager på virksomheder. Bistanden har varieret fra inspiration til samarbejdsudvalgene til forløb over samlet fire til fem dage i forbindelse med arbejdet med det psykiske arbejdsmiljø.

Sagerne i 2009 har været præget af den økonomiske krise. Afskedigelser og nedskæringer har præget SU'ernes dagsorden, samtidig med at trivslen for de tilbageværende medarbejdere i stigende omfang er blevet sat i fokus. Der har desuden været en stigende aktivitet i samarbejdsudvalgene i forhold til håndtering af mobning og udformning af politik på området.

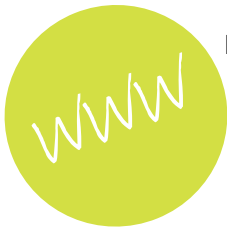
Fornyelse

TekSams hjemmeside www.teksam.dk er blevet fornyet i perioden. Der er lagt vægt på at forøge informationsindholdet på siden samt at forbedre brugervenligheden. Ligeledes har TekSam valgt at udgive nyhedsbrevet TekSam Nyt udelukkende som et elektronisk nyhedsbrev.

TekSam har igangsat et arbejde med at lægge en fremadrettet strategi for arbejdet i udvalget. Arbejdet vil blive afsluttet i løbet af 2010. Udgangspunktet for arbejdet er en undersøgelse foretaget blandt formænd og næstformænd for samarbejdsudvalgene på cirka 100 større virksomheder.

I 2010 er der for nuværende planlagt temadage om mobning og om trivsel i forhold til afskedigelser samt en pjeces om trivsel

og kommunikation i en krisetid. TekSams årsdag vil i 2010 blive afholdt den 6. august i Odense.

Læs mere om TekSam og de forskellige projekter, arrangementer og nyhedsbrev på TekSams hjemmeside www.teksam.dk.

Kursus for nyvalgte tillidsrepræsentanter

Ved overenskomstforhandlingerne i 2007 blev det aftalt at etablere et kursus for nyvalgte tillidsrepræsentanter. Kursus for nyvalgte tillidsrepræsentanter bliver afholdt i regi af TekSam, og undervisningen varetages af konsulenter fra TekSam samt eksterne undervisere.

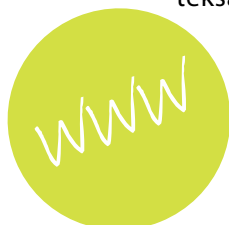
Kurset skal styrke de nye tillidsrepræsentanter i samarbejdsudvalgsarbejdet, arbejdet med det psykiske arbejdsmiljø samt give dem større forretnings-, produktions- og regnskabsforståelse.

Der tilbydes 16-18 kurser om året med plads til 20 deltagere på hvert hold.

I 2009 blev cirka 600 tillidsrepræsentanter inviteret på kurset. Heraf har 234 gennemført.

Kurset bliver ofte forvekslet med fagforbundenes G-kurser for tillidsvalgte. Derfor vil kurset i 2010 få nyt navn, ligesom materialerne på kurset vil blive justeret.

Flere informationer om TR-kursus på www.teksam.dk/kurserfortr.aspx

Lean

I foråret 2009 besluttede CO-industris ledelse at iværksætte en række aktiviteter omkring lean og leanindførelse ude i virksomhederne.

Der er blevet udarbejdet en pjece med titlen "Lean og medarbejderindflydelse", og der blev planlagt at afholde fem temamøder rundt i landet med en introduktion til lean og ideer til, hvordan man sikrer medarbejderindflydelse ved indførelsen af lean. Desværre meldte der sig kun godt 40 deltagere til møderne, hvorfor to møder blev aflyst.

Leankurser

Det blev også besluttet at etablere tre forsøgs-kurser af en uges varighed, som blandt andet skulle give indsigt i, hvordan overenskomster og lovgivning giver mulighed for at sikre en reel medarbejderindflydelse ved indførelsen af lean. Det første kursus løb af stabelen i november måned 2009 og det sidste i februar-marts 2010. De tre kurser havde tilsammen 65 deltagere.

Der er også etableret et afsnit på hjemmesiden www.co-industri.dk om lean, hvor der løbende bliver lagt relevant materiale ind.

Endelig er det meningen, at der skal etableres en konsulenttjeneste til bistand omkring lean.

Lønssystemer

CO-industri tilbyder virksomheder under industriens overenskomster hjælp til at finde det rigtige lønsystem til den enkelte virksomhed samt rådgivning i forbindelse med udarbejdelse af nye lønaftaler.

Konsulentbistanden var let tiltagende gennem 2009. CO-industris konsulenter har besøgt cirka 60 forskellige virksomheder og har haft i alt cirka 145 virksomhedsbesøg.

Lønkonsulenterne har i 2009 haft succes med at hjælpe medarbejdere og ledelse til i fællesskab at få aftalt og implementeret deres lønsystemer. Konsulentmøderne har i 2009 haft en overvægt af produktivitetssystemer, typisk pluslønelementet "Resultatløn".

Kurser og pjecer

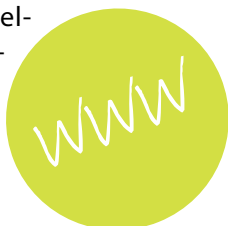
CO-industri har afholdt to kurser i "Lønssystemer tværfagligt" i 2009 med 43 deltagere i alt.

Tre PlusLønspjecer – "PlusLøn timelønnede", "PlusLøn funktionærer" samt "PlusLøn introduktion for både timelønnede og funktionærer" – er i 2009 blevet revideret, så de er opdateret med de seneste års konkrete viden samt information om det nyeste webbaserede værktøj Løntermometeret.

Nye projekter

Lønkonsulenterne har i 2010 fået bevilget støtte til to nye projekter. Et mindre, som skal resultere i en pjecer med en teknisk og teoretisk gennemgang af, hvordan man kan udarbejde et Resultatlønssystem, samt et større projekt om forskellige lønsystemer.

Pjecer om lønsystemer rekvireres gennem www.co-industri.dk eller downloades direkte fra hjemmesiden under pjecer og tryksager/ løn.

Medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer

På LO-området er der valgt cirka 1.020 medarbejderrepræsentanter til selskabsbestyrelser – af dem er 859 valgt på CO-industris område, hvilket svarer til 84,2 procent. CO-industri samarbejder med de tre øvrige karteller på LO-området (Handelskartellet, GIMK og BAT) om at yde service til de medarbejdervalgte bestyrelsesrepræsentanter. De medarbejdervalgte fordeler sig kønsmæssigt med cirka 17 procent kvinder og cirka 83 procent mænd.

Europæisk undersøgelse

I 2009 blev der igangsat en større europæisk undersøgelse af medarbejdervalgte bestyrelsesrepræsentanter i en række europæiske lande. Spørgeskemaet til de danske repræsentanter blev udsendt i slutningen af 2009, og resultatet er endnu ikke klart.

Aktiviteter

Det årlige topmøde for de medarbejdervalgte blev i 2009 afholdt i Middelfart med fokus på, hvordan man i en virksomhed kan have fordele af at udarbejde en klimastrategi, ligesom der var en række workshops om kulturforskelle og den nye selskabslovgivning.

Der afholdes løbende kurser for nyvalgte medarbejderrepræsentanter i selskabsbestyrelserne. Kurserne afvikles af Center for Arbejdsliv og Læring på Konventum (tidligere Lo-skolen).

CO-industri er inddraget i udviklingen af uddannelsesvirksomheden, og på kurserne for nyvalgte bidrager CO-industri med at orientere om kartellernes arbejde og servicering af de medarbejdervalgte.

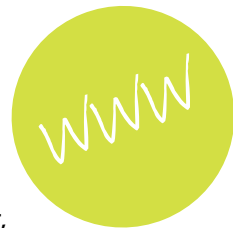
A/S Nyt

I 2009 udkom to numre af A/S Nyt, der er et nyhedsbrev, som udgives af CO-industri i samarbejde med Handelskartellet i Danmark, BAT-Kartellet og GIMK.

Rådgivning

CO-industri modtager mange telefoniske og skriftlige henvendelser fra medarbejdervalgte. CO-industris jurister er den primære ressource, men der stilles også økonomisk kompetence til rådighed, når der er brug for det.

På CO-industris hjemmeside www.co-industri.dk er der et særskilt afsnit, der vedrører A/S. Her findes relevante spørgsmål og svar, relevant lovgivning og retlige afgørelser i spørgsmål, der vedrører medarbejdervalgte bestyrelsesrepræsentanter.

Europæiske Samarbejdsudvalg

Arbejdet med at styrke de Europæiske Samarbejdsudvalg (ESU) har i 2009 været præget af det reviderede EU-direktiv om Europæiske Samarbejdsudvalg, som trådte i kraft den 6. maj 2009. CO-industri har dels arbejdet med at gennemgå alle detaljerne i direktivet og har dels vurderet de forskellige muligheder for at implementere direktivet i Danmark.

I den reviderede udgave er blevet tilføjet en række forbedringer. Det er blandt andet blevet tydeligere, hvordan virksomhederne er forpligtet til at sende spørgsmål i høring. Der er indført stærkere regler om, at virksomhederne har pligt til at fremskaffe de nødvendige informationer til ESU. Fremover har alle ESU-medlemmerne desuden fået ret til uddannelse uden løntab. Og endelig præciserer det nye EU-direktiv, at aftalen skal genforhandles, hvis der sker strukturændringer i virksomheden.

Inden den 5. juni 2011 skal det reviderede ESU-direktiv indarbejdes i dansk lovgivning. CO-industri vil spille en aktiv rolle og arbejde for, at regeringen gennemfører en ordentlig lovimplementering.

CO-industri har desuden holdt en del møder med tillidsrepræsentanter i 2009, der ønsker at vide mere om muligheder for at etablere et ESU.

Kartel-samarbejde

Samarbejdet mellem kartellerne BAT-kartellet, GIMK, Handelskartellet i Danmark og CO-industri kan på nuværende tidspunkt mønstre 128 medlemmer af ESU. Blandt disse er over 100 af medlemmerne tilknyttet CO-industri, hvilket gør CO-industri til den absolut største danske aktør.

Kartelsamarbejdet afholdt i oktober 2009 en konference om Europæiske Samarbejdsudvalg.

ESU-hjemmesiden på den lukkede del af CO-industris hjemmeside vil i 2010 blive relanceret. Desuden bliver der arbejdet på at udvikle to nye kurser, som henvender sig til dels kommende og nyvalgte ESU-medlemmer, og dels tillidsrepræsentanter, der har været ESU-medlemmer i et par år eller mere.

SE – Europæisk Selskab

Et par aktive SE-selskaber (Europæisk Selskab) driver virksomhed i Danmark, men kun et enkelt har en sådan størrelse, at der er danske medlemmer af bestyrelsen og det tilhørende hørings- og informationsorgan, nemlig MAN Turbo Diesel, som har hovedsæde i Tyskland. Der er løbende kontakt mellem de valgte og CO-industri i spørgsmål, der vedrører deres bestyrelsesarbejde.

Fond

EFS (Det europæiske LO) har etableret en europæisk fond, hvortil de medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer skal indbetale en del af deres bestyrelseshonorar. Hvert medlemsland af EFS er forpligtet til at sikre, at honoraret opkræves og indbetales med mindst halvdelen af bidraget til den europæiske fond.

I Danmark har LO overladt denne opgave til CO-industri, som har oprettet en konto, hvortil indbetalingen vil ske, og hvorfra halvdelen vil blive videreformidlet til den europæiske fond, mens resten reserveres til dansk understøttede initiativer. Både den europæiske og den nationale andel skal bruges til at støtte arbejde i forbindelse med medarbejdervalgte i form af uddannelse, forskning m.v.

Den europæiske fond afholdt i december 2009 et seminar i Danmark, understøttet af CO-industri, i forbindelse med klimatopmødet (COP15).

Samarbejdsområdet

Internationalt samarbejde

På den internationale faglige scene afholdt flere af de internationale globale føderationer, hvor CO-industri er medlem, kongres i løbet af 2009. Den internationale metalarbejderføderation IMF holdt kongres i maj, hvor generalsekretæren for Industriansatte i Norden, Jyrki Raina, blev valgt til ny generalsekretær. Han har efter sin tiltræden iværksat en omfattende omstrukturering af organisationen blandt andet med henblik på at forbedre den økonomiske situation.

Den internationale tekstilarbejderføderation ITGLWF afholdt kongres i december 2009. Kongressen var stærkt præget af generalsekretæren Neil Kearneys dødsfald kort før kongressens afholdelse. På kongressen blev Patrick Itschert valgt som ny generalsekretær, en post han i forvejen beklæder i den europæiske tekstilarbejderføderation.

Udfordringerne for en række af de internationale globale føderationer – særligt set i forhold til globaliseringen og kampen for arbejdstagerrettigheder – er identiske. Derfor arbejdes der på internationalt plan på at skabe en ny fælles global føderation for arbejdere i fremstillingsindustrien. Ved at lade IMF, ITGLWF og ICEM smelte sammen vil man skabe en mere handlekraftig organisation. Processen vil fortsætte igennem 2010 og formentlig intensiveres i slutningen af 2010 og begyndelsen af 2011.

Europæisk samarbejde

I juni 2009 blev der afholdt valg til Europa-Parlamentet, som med den nye Lissabontraktat fik udvidet sine kompetencer yderligere. Valgdeltagelsen var dog historisk lav, og resultatet af de afgivne stemmer svækkede den socialistiske gruppe markant.

Det må forventes, at det i fremtiden vil blive endnu vanskeligere for dansk og europæisk fagbevægelse at få lydhørhed for faglige synspunkter i Europa-Parlamentet.

På den europæiske faglige scene foregår der, ligesom på den globale scene, en proces for at sammensmelte paraplyorganisationerne inden for metal-, kemi- og tekstilområdet. Processen forventes at blive intensiveret i midten af 2010.

I forbindelse med den europæiske metalarbejderføderations forhandlingskonference i november 2009 blev man enige om, at samtlige medlemmer af EMF i de kommende år skal arbejde for at indføre bestemmelser i deres overenskomster, der har til formål at bekæmpe prekære og atypiske ansættelsesforhold.

Nordisk samarbejde

På nordisk plan var der i juni 2009 Nordisk Forum, hvor Jens Bundvad blev valgt til generalsekretær for Industriansatte i Norden, IN, i forbindelse med den tidligere generalsekretær Jyrki Rainas valg til generalsekretærposten i IMF.

I forbindelse med fusionsprocesserne på internationalt og europæisk plan har IN og dets medlemsorganisationer, herunder CO-industri, valgt at spille en særdeles proaktiv rolle gennem blandt andet udarbejdelse af diskussionsoplæg samt bilaterale møder og aktiv deltagelse i relevante aktiviteter.

Solidaritetsarbejde

Undertrykkelse af arbejdstagerrettigheder, fængslinger og mord på fagforeningsledere og -medlemmer var desværre også hyppige hændelser i 2009. CO-industri fortsatte i 2009 sit arbejde både gennem de globale føderationer og gennem direkte støtte for at sikre arbejdstageres rettigheder i hele verden.

Bilateralt projektarbejde

Gennem Ulandssekretariatet deltog CO-industri i en række bilaterale udviklings- og bistandsprojekter, blandt andet i Tanzania, Indien, Vietnam og Etiopien, hvor CO-industri har bistået med ekspertbistand i forbindelse med indsats på arbejdspladsen mod HIV/AIDS, forbedret arbejdsmiljø i minesektoren, demokratisk deltagelse og social dialog.

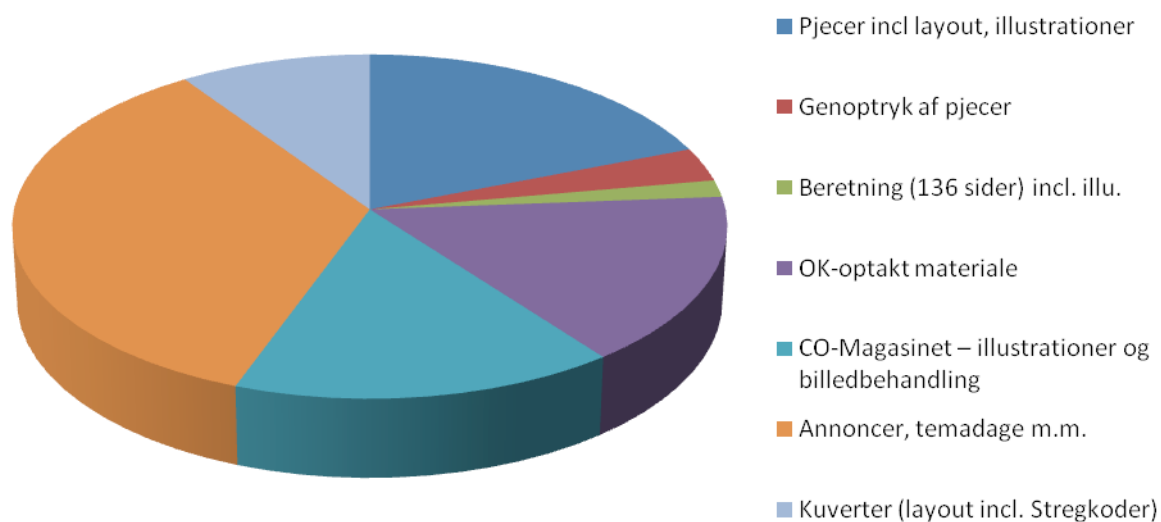
Kommunikation

Pjecer, CO-Magasinet, hjemmesiden www.co-industri.dk, pressemeddelelser og intranet. Dette er blot et lille udsnit af den brede vifte af opgaver, som CO-industris kommunikationsafdeling beskæftiger sig med i det daglige.

Arbejdet er med til at understøtte CO-industris øvrige opgaver samt øge synligheden af CO-industri i medlemsforbundene, hos samarbejdspartnere og i offentligheden.

CO-Magasinet udkom fra og med nummer seks i nyt layout, som blandt andet indebærer, at længden på teksterne er skåret ned, bogstavernes størrelse er sat op, og der bliver brugt flere billeder i bladet. Alt sammen for at øge læsevenligheden og ikke mindst læselysten.

Layout og illustrationer produceret 2009

Hjemmeside

På CO-industris hjemmeside www.co-industri.dk er der også sket ændringer i løbet af året. Teksterne er opdateret, og der er kommet et helt nyt menupunkt, "Presse", øverst i den grå bjælke.

Her findes blandt andet fotos til download, cv på formandskabet, fakta om CO-industri samt kontaktoplysninger til kommunikationschefen.

Film om CO-industri

En anden nyhed under "Presse" er de 12 temafilms om CO-industri. Filmene er egentlig til brug på kongresser om de hovedopgaver, som fylder mest i arbejdsdagen i kartellet. Men filmene kan nu ses af alle på hjemmesiden.

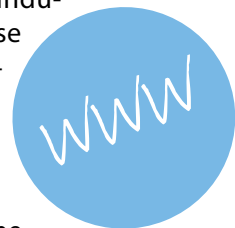
Ud over en introduktion er der sat billeder og lyd på emner som eksempelvis industriens overenskomster, samarbejde og indflydelse, fagretligt område og selvvalgt uddannelse.

Ny hjemmeside

Hjemmesiden kommer yderligere i fokus i 2010. Det er besluttet at gå i gang med at lave en ny hjemmeside, der i højere grad end i dag matcher kravene til layout og indhold, så brugeren let kan manøvrere rundt og finde brugbare data.

Ideen er også, at en del af de oplysninger, der hidtil har stået i CO-industris tre-årige beretning, lægges ud på hjemmesiden til alles brug. Af andre nye tiltag tages der hul på at udforme en overordnet kommunikationspolitik for CO-industri. Meningen er, at den er fuldt udviklet med retningslinjer og procedurer inden udgangen af 2011.

På hjemmesiden www.co-industri.dk er det muligt at læse CO-Magasinet, bestille pjecer, tjekke TR-kurser eller bare søge oplysninger om CO-industri.

På den lukkede del af hjemmesiden kan man tjekke faglige voldgifter, se den nyeste pensionshåndbog eller downloade industriens overenskomster.

Industriens Branchearbejdsmiljøråd

Industriens Branchearbejdsmiljøråd (I-Bar) arbejder blandt andet med at udarbejde information og branchevejledninger, at kortlægge arbejdsmiljøproblemer og udarbejde branchedokumentation samt komme med forslag til forskningsprojekter. I-Bar arbejder desuden med at udvikle og gennemføre oplysnings- og uddannelsesaktiviteter, ligesom rådet deltager i og gennemfører forskellige indsatser og kampagner.

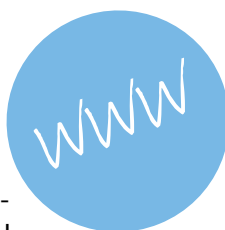
Industriens Branchearbejdsmiljøråd er sammensat af repræsentanter for henholdsvis arbejdstagere og arbejdsgivere.

Prioriterede områder

I 2009 havde I-Bar besluttet, at der primært skulle være fokus på initiativer fra branchevalg, som omhandler et eller flere af de af Arbejdsmiljørådet prioriterede indsatsområder. Det vil sige ulykker, psykisk arbejdsmiljø, støj samt muskel- og skeletbesvær.

Der er igangsat 28 aktiviteter, der spænder over en række opgaver: formidling, vejledninger, informationsmateriale, kortlægning og kampagner. I løbet af 2009 blev der afsluttet 13 aktiviteter, som medførte udgivelse af nyt materiale. Der er ved årsskiftet 2009/2010 38 igangværende aktiviteter.

Alle materialeudgivelser kan bestilles via CO-industris hjemmeside: www.co-industri.dk/pjecer

Alt gældende materiale kan downloades fra www.i-bar.dk der er hjemmeside for Industriens Branchearbejdsmiljøråd.

Den økonomiske udvikling

2009 var præget af den verdensomspændende økonomiske krise. Selvom der var tegn på en vending i økonomien hen mod slutningen af 2009, var det slet ikke nok til at opveje den store nedgang, som den globale økonomi var udsat for i året der gik.

BNP faldt drastisk i stort set alle lande i 2009, men Danmark var hårdere ramt end de fleste andre lande. I Danmark faldt BNP således med 5,1 procent i 2009. Det er det største fald i den økonomiske aktivitet siden 2. verdenskrig. Til sammenligning faldt verdens BNP med cirka 1,2 procent, mens EU-landenes BNP samlet set faldt med 4,0 procent. De asiatiske lande oplevede på samme tid en stigning i BNP på 5,5 procent.

Danmark var således hårdere ramt af den økonomiske krise i 2009 end de fleste andre lande, hvilket blandt andet havde sit udspring i et stærkt vigende hjemmemarked. Til gengæld faldt eksporten mindre i Danmark end i mange af de øvrige OECD-lande. Eksporten bidrog dermed positivt til væksten i 2009, ligesom renten var meget lav igennem 2009. Disse forhold var imidlertid ikke nok til at holde en hånd under vækst og beskæftigelse.

Eksporten og betalingsbalancen

Danmarks samlede eksport faldt med omtrent 8,8 procent i 2009. Importen faldt dog endnu mere og var i 2009 hele 11,5 procent lavere end i 2008. Betalingsbalancen er derfor blevet styrket i 2009.

Beskæftigelse og ledighed

Beskæftigelsen faldt med omtrent 105.000 personer fra tredje kvartal 2008 til tredje kvartal 2009. Industribeskæftigelsen faldt med omtrent 50.000 personer fra tredje kvartal 2008 til tredje kvartal 2009, hvor den var nået ned på 305.000 personer.

Samtidig steg arbejdsløsheden drastisk igennem 2009 og sluttede på 4,3 procent omkring nytår. Det svarer til 121.400 ledige. Siden midten af 2008, hvor ledigheden var på sit laveste med en ledighedsprocent på omtrent 1,6, er ledigheden steget med 165 procent.

Stigningen i arbejdsløsheden for de seks største medarbejdergrupper i CO-industri fremgår af tabellen nedenfor. Som det kan ses, er det kun HK, der ligger lavere end landsgennemsnittet. Alle de andre grupper ligger en del over, og alle grupper har haft omtrent en fordobling eller mere i arbejdsløsheden.

Tabel 1.

Arbejdsløsheden i de seks største medlemsforbund (Fuldtidsledige i pct. af samtlige forsikrede)

Forbund	December 2008	December 2009
3F	13.654 (5,2)	25.726 (10,1)
HK	4.659 (2)	9.237 (4)
Metal	1.890 (2,2)	6.396 (7,7)
TL	677 (2,5)	1.915 (7,4)
TIB	2.176 (5,2)	4.354 (10,8)
EL	190 (0,9)	1.105 (5,2)

Kilde: Danmarks Statistik.

Industriens udvikling

Den økonomiske afmatning har også haft stor betydning for industriens produktion, ordreindgang og omsætning.

Den samlede omsætning i industrien faldt med 100 milliarder kroner i 2009 i forhold til 2008. Det svarer til, at omsætningen faldt med 15 procent. Industriens omsætning fordelt på de forskellige brancher fremgår af tabel 2.

Tabel 2.

Industriens omsætning, løbende priser

Branche	2008 mia. kr.	2009 mia. kr.	Æn- dring, pct.
Tekstil- og læderindustri	9,7	8,5	- 12,4
Træ- og papirindustri, trykkerier	41,4	29,7	-28,3
Kemisk industri og olieraffinaderier mv.	74	54,1	- 26,7
Plast-, glas- og betonindustri	50	40	- 20
Metalindustri	57,3	42,7	- 25,5
Elektronikindustri	26	22,9	- 11,9
Fremst. af elektrisk udstyr	19,1	14,6	- 23,6
Maskinindustri	126,2	113,3	- 10,2
Transportmiddelindustri	17,4	13,1	- 24,7
Møbel og anden industri mv.	43,3	38,4	- 11,3

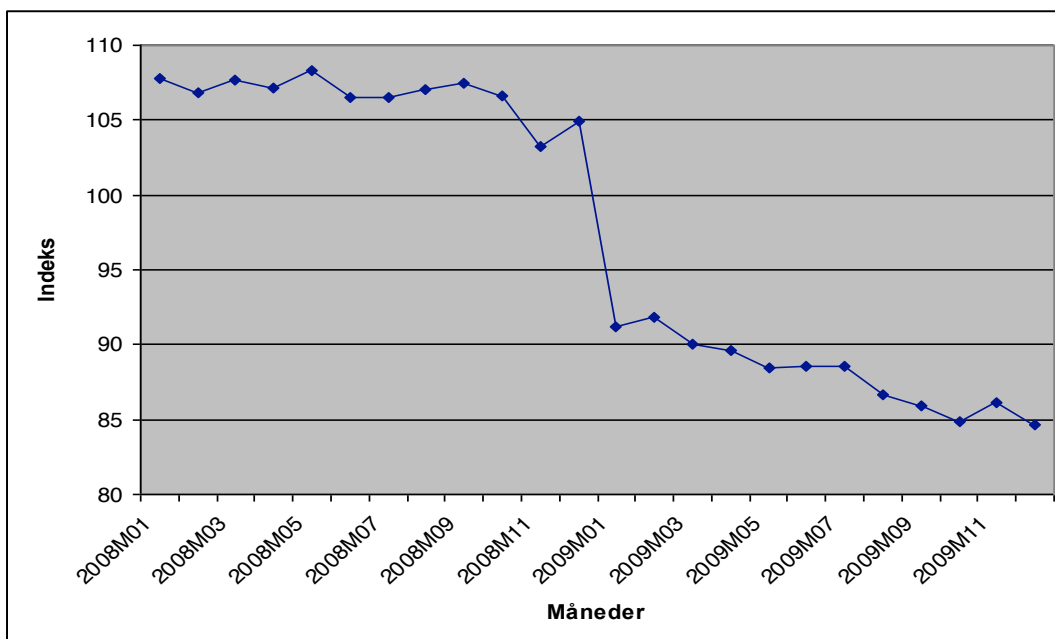
Kilde: Danmarks Statistik

Udviklingen er illustreret i figur 1 (se side 40). Faldet i både ordreindgangen og produktionen så dog ud til at flade ud mod udgangen af 2009.

Samme nedadgående tendens er set for både industriens ordrebeholdning og ordreindgang. Industriens produktion var således 22,6 procent lavere ved udgangen af 2009 end ved udgangen af 2008.

Figur 6.

Udviklingen i industriens produktion 2008-09 (2005 = 100)

Lønudviklingen

Som følge af den økonomiske krise faldt lønstigningstakten i Danmark i 2009. På DA-området var årsstigningstakten inden for fremstillingssektoren i 2008 4,2 procent. Herefter faldt lønstigningstakten dog markant. I 2009 var lønstigningstakten inden for fremstillingssektoren 2,6 procent.

Det var dog stadig højere end i de fleste af de konkurrerende lande. I Sverige var lønstigningstakten inden for fremstilling således 1,8 procent i 2009, mens den i USA og England var henholdsvis 1,3 procent og 1,6 procent.

Der er i skrivende stund endnu ikke opgjort tal for Tyskland, men alt tyder på, at også Tysklands lønninger inden for fremstillingssektoren i 2009 lå et stykke under det danske niveau.

De samlede lønomkostninger inden for industrien ligger også højt i Danmark i forhold til vores konkurrerende lande. Kun i Tyskland og Norge er industriens lønomkostninger højere end i Danmark, jf. tabel 3.

Udviklingen på det internationale marked

Den økonomiske krise satte også i 2009 sine dybe spor i den maritime sektor. Både nationalt og internationalt. Skibsbygning har været hårdt ramt af det store fald i verdenshandlen, og markedet har været præget af for stort udbud og for lille efterspørgsel. Det betød drastisk faldende priser i 2009.

I årene op til 2008 var der en vækst på 12 procent om året i produktionen af skibe, og i samme periode eksploderede ordreboegerne med hele 26 procent om året på verdensplan. Det betød, at der i 2009 stadig var fuld produktion på værfterne. Den økonomiske krise rammer først produktionen på skibsværfterne med flere års forsinkelse, men ordreindgangen er øjeblikkeligt faldet drastisk.

I Europa faldt ordreindgangen ifølge CESA (Community of European Shipyards Associations) med helt op til 90 procent i fjerde kvartal af 2009. I hele Europa blev der således kun kontraheret 25 nye skibe i 2009.

Tabel 5. Samlede lønomkostninger for industriarbejdere

Placering	Land	Kr. pr. time (2007)
1	Norge	300
2	Tyskland	276
3	Danmark	259
4	Østrig	235
5	Finland	216
6	Holland	215
7	Sverige	211
8	Belgien	211
9	Schweiz	209
10	Frankrig	205

Kilde: Økonomisk Redegørelse, december 2009

Til egne notater:

CO-industris hjemmeside

CO-industris hjemmeside www.co-industri.dk er delt i to – en åben del og en lukket del.

På den åbne del er der generelle oplysninger om CO-industri såsom medlemsforbund, medlemmer af Centralledelsen, udvalgsmedlemmer og organisationens historie. Her er det også muligt at læse CO-Magasinet og bestille pjecer.

Nederst på hjemmesiden findes den lukkede del. Adgangen til denne del af hjemmesiden er forbeholdt tillidsrepræsentanter, sikkerhedsrepræsentanter, medarbejdervalgte i bestyrelser, ESU-medlemmer, medlemmer af koncernbestyrelser, klubbestyrelser, ansatte i afdelinger og i CO-medlemsforbund samt andre med tillidshverv i industrien.

Det kræver et password at få adgang til den lukkede del af CO-industris hjemmeside. Adgangskoden fås ved at udfylde skemaet på hjemmesiden, som findes nederst på forsiden. Der gives besked om adgangskode via e-mail.

På den lukkede del af hjemmesiden ligger blandt andet samtlige faglige voldgifter fra 1969 og der findes informationer om overenskomster med mere. Der er desuden relevante informationer til medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer og medlemmer af Europæiske samarbejdsudvalg (ESU) om for eksempel kommende kurser og lovgivning.

Relevante hjemmesider

3F	www.3f.dk
Dansk Metal	www.danskmatal.dk
HK/Privat	www.hk.dk/privat
Teknisk Landsforbund	www.tl.dk
Dansk EI-Forbund	www.def.dk
TIB	www.tib.dk
Blik- og Rørarbejderforbundet	www.blikroer.dk
Serviceforbundet	www.serviceforbundet.dk
Malerforbundet	www.malerforbundet.dk
TekSam	www.teksam.dk
Industriens Branchearbejdsmiljøråd	www.i-bar.dk
Industriens Pension	www.industrienspension.dk
Industriens Kompetenceudviklingsfond	www.ikuf.dk
DI – Organisation for erhvervslivet	www.di.dk

CO-industri
Vester Søgade 12,2
1790 København V
Telefon 3363 8000
Fax: 3363 8099
www.co-industri.dk
e-mail: co@co-industri.dk

CO-industri Årsrapport 2009